

Tsjielp!!

Digitale nieuwsbrief van de
Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Editie december 2016 – nr. 81

Uitsluitende groene glazenmaker. Woensdag 21 december wordt een verrassende libellen-avond!

NVWC-activiteiten december 2016

03-12-2016

Vogels in de buurt: overwinteraars

Op iedere eerste zaterdag van de maand trekt Gerrit Jan Klop er op uit om vogels te kijken in Culemborg e.o. Buizerd, patrijs, specht, mus, merel en boomkruiper zijn enkele van de vogelsoorten die hier het hele jaar door te zien zijn. Er verblijven hier momenteel echter ook vogels die Nederland behaaglijk vinden om te overwinteren. Zij komen uit nog veel koudere noordelijke gebieden. Veelal zijn het eenden- en ganzensoorten, zoals de kolgans. Gerrit Jan kan hier veel over vertellen. Wil je mee? Dat kan! Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee.

Goed nieuws: in 2017 wordt deze serie voortgezet! Vanaf 4 februari 2017 gaat Gerrit Jan weer iedere 1^e zaterdag van de maand op pad en wie zin heeft kan aansluiten. Eerstvolgende data: **3 december en 4 februari**

Vertrek 9.00 uur per fiets bij de Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg
Voor meer info: stuur een e-mail naar Gerrit Jan Klop, gjklop@gmail.com

NVWC-activiteiten december 2016 (vervolg)

07-12-2016

Vakantie-vlinder-libellenfoto-opnaambreng-avond

Neem uw vakantiefoto's mee naar De Steenuil! Deskundigen van de insectenwerkgroep zitten op woensdag 7 december klaar met veldgidsen van allerlei landen uit Europa om te helpen libellen, vlinders of andere insecten van een naam te voorzien. Ook mensen die niets op naam te brengen hebben zijn welkom om mee te genieten van platen van anderen. Foto's van beestjes uit de tuin die nog geen naam hebben, zijn ook van harte welkom. Voor meer info stuur een e-mail naar Annette van Berkel, lezingcoor@nvwc.nl.

Stuur ook een e-mail als u insectenfoto's van buiten Europa meeneemt, dan wordt er waar mogelijk voor een toepasselijke gids gezorgd.

20.00 - 22.00 uur in De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg (open v.a. 19.30 uur).

17-12-2016

Op **17 december**: de jeugdgroep timmert er op los!

Zaterdag 17 december gaan we een voerpothouder timmeren met een tafeltje eronder. De klusgroep heeft mooie bouw pakketjes voorgezaagd en gaatjes voor de spijkers voorgeboord. De potjes voor in de houder gaan we vullen met vet en zaadjes. Zo zorgen de leden van de jeugdgroep ervoor dat vogels in hun tuin wat te smikkelen hebben in de winter. **Voor deze activiteit is plek voor 9 kinderen**, graag aanmelden bij jeugdcoor@nvwc.nl.

Plaats: De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. Tijd: 13:30 – 15:30 uur.

Dit was de laatste activiteit van het jaar voor de jeugdgroep. Aan de invulling van het programma voor 2017 wordt hard gewerkt, de data staan al in de jaarkalender in deze nieuwsbrief. In de volgende Tsjiepl hierover meer.

17-12-2016

Knotwilgen snoeien in de uiterwaarden

Op de tweede knotdag van dit seizoen worden de werkzaamheden voortgezet die in november zijn gestart in de uiterwaard nabij de zomerkade aan het einde van de Weidsteeg. De knotploeg van de NVWC kan wel wat extra hulp gebruiken! Snoeihout kan worden meegenomen, het overige hout wordt verbrand. Voor gereedschap en koffie wordt gezorgd, zelf s.v.p. voor brood zorgen. Denk aan geschikte kleding, laarzen en handschoenen!!!

Zaterdag 17 december, 9:00 tot ca. 14:00. Wie slechts enkele uurtjes kan is ook van harte welkom. [Hier meer info](#) of mail Harry van de Warenburg, knotcoor@nvwc.nl.

Overige knotdata: 14 januari, 11 februari en 4 maart (reserve).

21-12-2016

Verrassende kijk op libellen: een duik in de historie en onder water

We kijken deze vanavond nu eens niet op de geijkte manier naar libellen met foto's van libellen in de natuur. We duiken de historie in met Karin Verspui en duiken onder water met Ewoud van der Ploeg!

Voor de pauze vertelt Karin over de 19de eeuwse Belgische libellenonderzoeker De Selys Longcamps. Hij heeft zijn libellencollectie op aquarel vastgelegd (toen was er nog geen fotografie beschikbaar). Het resultaat is een collectie kleurige aquarellen die nog steeds heel veel informatie geeft over de libellen van toen.

Na de pauze gaan we met Ewoud kijken naar het libellenleven onder water. Daar brengen libellen het grootste deel van het leven door als onopvallende larve. Er gaat een fascinerende wereld van bruine en groene onderwaterbeestjes voor ons open! [Hier meer info](#).

Woensdag 21 december in De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg.

Tijd: 20.00 – 22.00 uur (u bent welkom vanaf 19.30 uur). De toegang is gratis.

Voor meer informatie over lezingen: Annette van Berkel lezingcoor@nvwc.nl

Nieuws uit de natuur (november)

Tichelgaten in Buren in uitzending van Buitengewoon

In de uitzending van het programma Buitengewoon van TV Gelderland van 22 november werd aandacht besteed aan de libellen in het Tichelterrein van Buren. Op 14 juni is Karin Verspui met de ploeg van Buitengewoon in het terrein op zoek geweest naar volwassen libellen en libellenlarven. De uitzending is [hier](#) terug te zien.

Moord in de achtertuin: Torenvalk slaat tortel

In de Hoge Prijsch vond een tortel de dood, overmeesterd door een torenvalk. [Hier](#) het verhaal en een foto van dit drama in de achtertuin.

Wespen: soms lastpakken, meestal nuttige rovers

De schitterende lezing van Pieter van Breugel over de meer dan 5000 soorten wespen in Nederland werd zeer goed bezocht. De aanwezigen gingen huiswaarts met een heel andere kijk op wespen!

Inspectie ecoduct

Zaterdag bezocht de zoogdierenwerkgroep onder winterse omstandigheden samen met een medewerker van Staatsbosbeheer en Paul van Veen, namens Rijkswaterstaat, het ecoduct over de A2. [Hier verslag](#) en foto's van deze inspectie.

Jeugdgroep puzzelt graag

In november kwam de jeugdgroep twee keer bij elkaar voor twee van hun favoriete activiteiten: uilenballen uitpluizen en stenen zoeken aan de Lek.

Uilen slikken hun prooi letterlijk met huid en haar door. Omdat botjes en haren niet verteerd worden, braken uilen ze uit in leuke balletjes. Als je de pluizige uilenballen uit elkaar haalt, kom je botjes tegen van verschillende muizen. Met een zoekkaart kun je achterhalen van welke muizen de botjes afkomstig zijn.

Lagen de uilenballen al klaar om onderzocht te worden, voor de stenen en schelpen moesten de kinderen eerst zelf aan de slag om verschillende exemplaren te vinden. Pas daarna kon m.b.v. zoekkaarten uitgezocht worden of het om vuursteen, kwarts, jaspis of iets anders ging. Het waren leuke puzzeltjes!

[Hier foto's](#) van uilenballen uitpluizen en [hier foto's](#) van stenen zoeken.

Nieuws van het bestuur

Themanummer Hak-al overhandigd aan wethouders

Het prachtige themanummer van de Hak-al over de stadsnatuur in Culemborg is al verspreid onder de leden. Op 8 november overhandigde Kars Veling een exemplaar aan wethouders Joost Reus en Huub van Oorschot, in aanwezigheid van Caroline van der Laan die de opmaak verzorgde. Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de gemeente en is dankzij een bijdrage van de gemeente in een grote oplage gedrukt. De uitgave zal breed verspreid worden in de stad. De wethouders waren vol lof over de kwaliteit van deze Hak-al.

Kandidaat bestuurslid

Sarie Buijze heeft zich gemeld als kandidaat bestuurslid en maakt als zodanig de komende bestuursvergaderingen mee. In de jaarvergadering van april zal zij voorgedragen worden als ons 7e bestuurslid, dat het bestuur compleet maakt.

In deze nieuwsbrief: jaarprogramma 2017 van NVWC als aparte pagina

In lente, zomer, herfst en winter 2017 is weer veel te doen in Culemborg e.o. Het jaarprogramma is in samenwerking met verschillende werkgroepen van de NVWC vastgesteld. Het wordt in deze nieuwsbrief op een aparte pagina gepubliceerd, zodat u de mogelijkheid hebt om deze uit te printen en op te hangen. Aanvullingen of wijzigingen hierop zullen gedurende het jaar op de website worden bekendgemaakt.

“U bent welkom vanaf 19:30 uur”

Deze mededeling staat stevast onder de aankondiging van die fantastische lezingen die Annette van Berkel organiseert voor onze club op de 3e woensdag van de maand. Vóór aanvang en in de pauze staat koffie en thee klaar voor de gasten.

Je bent welkom vanaf 19:15 uur (van harte!) als je een handje wilt helpen.

Het bestuur is op zoek naar 4-6 mensen die (eens in de twee à drie maanden) koffie en thee willen schenken tijdens de lezingen in de periode september t/m mei. Meld je aan en je krijgt **gegarandeerd een stoel op de eerste rang** bij die lezing!

Noteer alvast: Nieuwjaarsbijeenkomst woensdag 11 januari, 19.30 uur

De gelegenheid om elkaar een gelukkig Nieuwjaar te wensen onder het genot van de wereldberoemde olieballen van de klusgroep!

De volgende bestuursvergadering is op donderdag 8 december

JAARKALENDER 2017 NATUUR- EN VOGELWACHT CULEMBORG e.o.

Januari

- 11 Nieuwjaarsbijeenkomst
- 12 Bestuursvergadering
- 14 Jeugdactiviteit
- 14 Knotten
- 14 Kopijdatum Hak-al en jaarverslagen
- 15 Natuur in de buurt: Roofvogeltelling
- 18 Lezing

Maart

- 04 Vogels in de buurt, excursie
- 04 Knotten (reservedag)
- 06 NME Natuurfeestdag
- 07 NME Natuurfeestdag
- 09 NME Natuurfeestdag
- 09 Bestuursvergadering
- 15 Lezing
- 18 Jeugdactiviteit

Mei

- 06 Vogels in de buurt, excursie
- 08 Bestuursvergadering
- 12 Start Big Day 2016
- 13 Big Day 2016
- 17 Lezing
- 20 Jeugdactiviteit
- 24-28 Hemelvaartskamp
- 27 Combinatie-dagexcursie Dwingelderveld

Juli

- 01 Vogels in de buurt, excursie
- 10 Bestuursvergadering

September

- 02 Vogels in de buurt, excursie
- 09 Jeugdactiviteit
- 11 Bestuursvergadering
- 20 Lezing / vakantiefoto's en -verhalen
- 23 Jeugdactiviteit
- 23 Vogelexcursie Biesbosch

November

- 04 Vogels in de buurt, excursie
- 07 Bestuursvergadering
- 10 Kopijdatum Hak-al
- 15 Lezing
- 18 Knotten
- 25 Jeugdactiviteit

Elke woensdagochtend is de klusgroep in De Steenuil (iedereen welkom) 9:00 – 12:00 uur Steenovenslaan 20, Culemborg

Februari

- 04 Vogels in de buurt, excursie
- 08 Bestuursvergadering
- 11 Knotten
- 11 Jeugdactiviteit
- 15 Lezing

April

- 01 Vogels in de buurt, excursie
- 08 Jeugdactiviteit
- 10 Bestuursvergadering
- 12 Jaarvergadering
- 18 Kopijdatum Hak-al
- 19 Lezing

Juni

- 03 Vogels in de buurt, excursie
- 10 Jeugdactiviteit
- 10 Vogelexcursie Groningen – Onlanden: Moerassterns en kiekendieven
- 12 Bestuursvergadering
- 24 Jeugdactiviteit – Tichelterrein + pannenkoeken

Augustus

- 05 Start Trektellen (iedere zaterdag t/m november)
- 12 Insectenexcursie Ullingse Bergen: kommavinders & overige insecten
- 14 Bestuursvergadering
- 19 Kopijdatum Hak-al
- 25 Jeugdactiviteit (vrijdagavond!)
- 25 Nationale NachtvliederNacht

Oktober

- 07 Vogels in de buurt, excursie
- 07 EuroBirdwatch/trektellen
- 07 Jeugdactiviteit
- 10 Bestuursvergadering
- 18 Lezing
- 28 Jeugdactiviteit
- Okt/nov Herfstkamp (*datum volgt nog*)

December

- 02 Vogels in de buurt, excursie
- 09 Knotten
- 12 Bestuursvergadering
- 13 Insecten-op-naam-breng-avond
- 16 Jeugdactiviteit
- 20 Lezing

Activiteiten en berichten van anderen

NIEUWSBERICHTEN

Vogelbescherming Nederland: [download hier](#) Vogelbalans 2016

De Vogelbalans geeft een actueel overzicht van vogelontwikkelingen in de stad.

Ravon:

- [Download hier](#) "Kijk op Exoten" nr. 17

Met o.a. de opmars van de marmergrondel via de grote rivieren.

- [Download hier](#) "Schubben en Slijm" nr.30 met o.a. Amerikaanse brulkikker gezocht

Vlinderstichting: Hoe gaat het met de gehakkelde aurelia en het boomblauwtje?

De gehakkelde aurelia is een zeer algemene dagvlinder die tegenwoordig in het hele land voorkomt. Ook in tuinen is het een veel geziene gast. Op dit moment zitten de vlinders weggekropen in struiken en tussen boomwortels en takkenbossen om zo de winter door te brengen. Het boomblauwtje is ook een algemene vlinder die veel voorkomt in tuinen. [Lees hier](#) hoe het gaat met deze soorten.

Nature today: 2016 weer hopeloos broedseizoen voor grutto

Het broedseizoen van onze nationale vogel de grutto is dramatisch verlopen. De landelijke telling leverde slechts 4.000 vliegvlugge jongen op, veel minder dan de 11.000 die nodig zijn voor behoud van de grutto. De ontluisterende cijfers laten opnieuw zien dat de weidevogels razendsnel verdwijnen uit ons landschap. [Hier meer](#).

Natuur- en Vogelwacht de Vijfheerenlanden:

- 15 dec Lezing "Ria-Formosa, Alentejo (Portugal) en Extremadura (Spanje)"
- Een kleine impressie van de verscheidenheid in landschappen, vogels, planten enz.
- 18 dec Winterwandeling in het Deelerwoud o.l.v. Jules Klees
  - 29 dec Lezing "Grutto Ronald" door Astrid Kant
- Grutto Ronald, een succesverhaal uit de Vijfheerenlanden over de bijzondere grutto Ronald, die symbool staat voor het lot van de andere grutto's in Nederland.
- Maand december: expositie 'Dieren van Afrika' van Marieke van Haastert
- Voor meer info over bovenstaande activiteiten [klik hier](#).

IVN Westbetuwe: 10 december vogelexcursie Eiland van Maurik

De grote zaagbek en de roodhalsgans zijn o.a. soorten die daar meestal ieder jaar gezien worden. Vertrek om 09:00 uur vanaf de parkeerplaats van de Waterkrachtcentrale in Maurik. Eindtijd ca. 12:00 uur. [Hier info](#) en aanmelden.

Kinderboerderij: zaterdag 24 december "Levende kerststal" 17:00-19:30 uur

Zo vlak voor het kerstfeest trekt de ster op de hooiberg van de kinderboerderij je aandacht. Op een donkere kinderboerderij, die alleen verlicht is met kaarsjes, kom je midden in het kerstverhaal terecht. De herbergier wijst je de weg naar de kerststal met Jozef, Maria, het kindje Jezus en de dieren in de stal. De herdertjes houden de wacht bij de schapen. Her en der klinken kerstliederen. Binnen kun je je opwarmen met heerlijke warme chocomel. Zie www.nmeculemborg.nl (knop activiteiten).

Geldersch Landschap & Kasteelen: 29 dec Snertwandeling voor alleenstaanden

Een wandeling met boswachter over landgoed Waardenburg en Neerijnen. Tijdens de ca. 2,5 uur durende tocht zal de boswachter vertellen over het landgoed. Aan het einde van de wandeling staat een kop dampende erwtensoep klaar. Start om 14.00 uur bij Stroomhuis Neerijnen. [Hier meer](#) info en reserveren.

Zoogdiervereniging: vossen op onverwachte plaatsen, geef waarnemingen door!

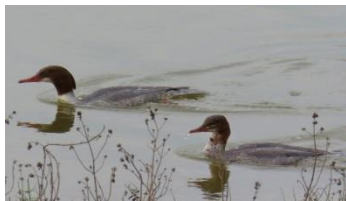
De vos wordt in Nederland op steeds meer plekken waargenomen. Soms ook op heel onverwachtse locaties. Help mee om het verspreidingsgebied van de vos beter in beeld te krijgen en geef je waarnemingen door. De beste kans om een vos te zien is in de schemering. [Hier meer](#) info.

Vogelbescherming Nederland: [Download hier](#) de Tuinvogeltelling-app

Deze helpt u de meest voorkomende tuinvogels van Nederland te herkennen. In de app staan 93 algemeen in Nederland voorkomende vogelsoorten. Heeft u een vogel gezien die u niet kent? Vul in hoe groot de vogel was en welke kleuren opvallend waren. De app geeft een lijst met de meest waarschijnlijke vogel bovenaan. Makkelijk voor de tuinvogeltelling in januari!.

Vogelbescherming Nederland: De gezelligste vogel van Nederland

De huismus wordt de gezelligste vogel van Nederland genoemd. Huismussen voelen zich overal thuis waar mensen wonen. Ze blijven het hele jaar en doen alles in groepsverband. Enkel en alleen omdat ze elkaar dan kunnen waarschuwen voor alles wat in hun ogen riskant is. Vogelbescherming Nederland [geeft hier](#) 5 tips om van een tuin een thuis te maken voor huismussen. Doen! Tsjiepl!!

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Sovon: 2017 wordt het Jaar van de Koekoek.

Het aantal koekoeken neemt al decennialang in aantal af. Waarom precies is niet bekend. In 2017 gaan Sovon en Vogelbescherming Nederland op zoek naar de grootste kennishiaten. Help je mee? Op de site [Jaar van de Koekoek](#) meer informatie.

De Tuinpiraat: "Sportieve piraten in zicht" in de natuurspeeltuin

(Om alvast te noteren) 7 januari 2017 van 13.00 tot 16.00 uur

Colofon

Verschijsning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. de zomermaanden. Tsjiepl wordt verzonden aan ruim 325 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Ewoud van der Ploeg (uitsluitende groene glazenmaker, libellenhuidje vaandeldrager), Jouke Altenburg (kolganzen, spreeuw, 2x boerenzwaluw, Jan-van-Gent, grutto, Extremadura, vos, 2x huismus), Kars Veling (blauwe vuurvlinder, smaragdhagedis, distelvlinder, argusvlinder, koninginnenpage, bont zandoogje, rups agaatvlinder, boomblauwtje), Harry van de Warenburg (2x knotten), Han Sloots (overhandigen Hak-al), Wiegert Steen (oranje luzernevlinder), Hans Kunstman (gewone heksenboleet, kleine vuurvlinder, grote zaagbek), Frank Spruit (knotten), Gerrit Jan Klop (bruine kiekendief), Jurgen Geven (bosmuis), Jandirk Buizer (rosse vleermuis), Gaby Knobbout (steenuil), Jan Dirk Buizer (Jan-van-Gent).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.